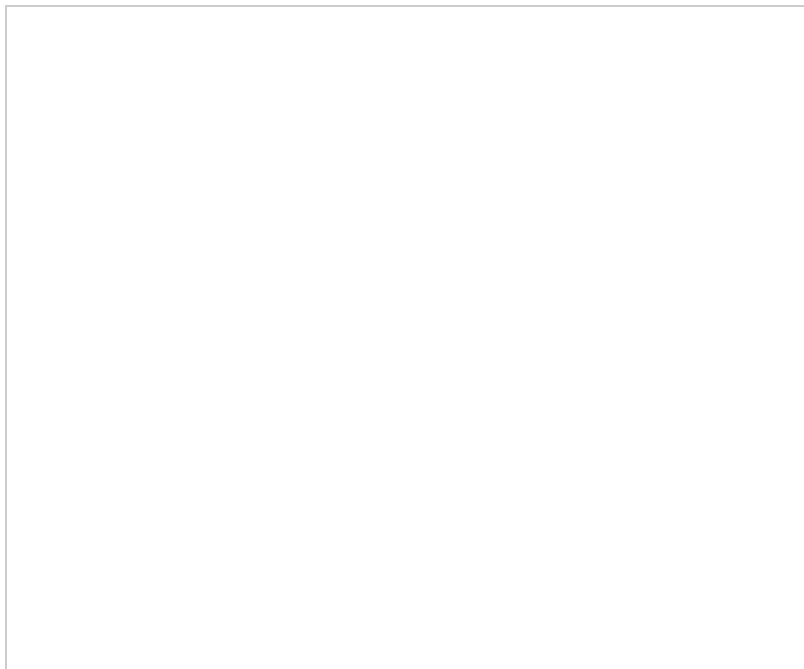

Höyrykone palveli Etelä-Viroa.

Viron uusi kansallismuseo on mielenkiintoinen kokemus

4.2.2018 0.00

Tarton entiselle neuvostolentokentälle avattiin viime lokakuussa Viron uusin museo, Eesti Rahva Muuseum. Sotilaslentokentästä ja Moskovan ydinaseista on jäljellä vain kenttä, rakennus on uusi. Suosio on yllättänyt, kävijöitä on ollut jo neljännesmiljoona.

Kun kävelee kohti ranskalaisen arkkitehtitoimiston suunnittelemaa museota, saa ihmetellä 350 metrin mittaista rakennusta ja erikoisen näköaistimuksen antavaa sisäänkäyntiä. Museo on jalkapallokentän kokoinen. Muoto myötäilee kiitorataa., kuin laskeutuen.

Aloitetaan Uralin kaiusta. Museon alakerrassa on pysyvä suomalais-ugrilaisten kielisukulaisten näyttely. Näillä pääosin Venäjän sisällä elävillä kansoilla ei ole juuri mahdollisuutta esitellä omaa kulttuuriaan, mutta Viron kansallismuseossa se onnistuu. Asumustot ja ympäristöt selvitetään, arkityöt, taide, samoin komien tupa, karjalainen sauna, saamelainen kota, hantit, häät, esi-isien muistaminen, kaikki avautuvat ehkä paremmin kuin missään muualla.

Kun nousee kävelyluiskaa pitkin toiseen kerrokseen, alla olevat osat näkyvät toisesta kulmasta. Äänimaailma vaihtuu vuodenaikojen mukaan. Suomessa tuo aika on joutunut Kansallismuseon varastoon.

Palataan yläkertaan. Vastaanotosta on saatu sirukortti, jolla esittelytekstit saa esiin suomeksi. Viron kulttuurihistoriaa esittelevä perusnäyttely Kohtaamisia alkaa nykyajasta ja jatkuu 11 000 vuoden taakse.

Presidentti Lennart Meri puhuu neuvostoaikaisessa vessassa. Hän oli kauhistunut Tallinnan lentokentällä palatessaan Japanista siitä, millaisen kuvan Venäjän tyylinen lentokenttäväessa antaa Virosta. Vessa korjattiin hetimiten. Jossain räitisee Neuvosto-Viron aikainen radio, josta kuunneltiin laittomasti Raadio Vaba Euroopan ja Ameerika Häälän lähetyksiä. Vapaalle Euroopalle tämänkin kirjoittaja on lähettänyt aineistoa luettavaksi virokseksi 1980-luvulla, palkkiona Neuvostoliiton viisumin epääminen vuosikausiksi. Tuolloin Pohjois-Virossa näkyi Suomen televisio, usein kyllä yleensä lumisateen ryödyttämänä. K-kaupan Väiskin lihatskillä näytettiin propagandistisesti "muovimakkaroita" Neuvostoliiton horjuttamiseksi.

Kirjahyllyssä on kiellettyjen kirjojen valikoima, Siperiaan kyydytyksestä muistuttavat kirjahyllylle jääneet solmio ja silmälasit.

Elämä Virossa Neuvostoliiton aikaan kuitenkin jatkui, viron kieli oli joskus vaikeuksissa, mutta taide kukoisti. Museon matto- ja ryijyosastolla voi ihailia sitä, mitä design vieläkin edustaa Virossa väreineen. Kielikattilassa voi yrittää opetella viron kielen äänne õ, ei siis õ eikä o, siis melkein mahdoton suomalaiselle. Museo on onnistunut tietoteknisissä sovelluksissaan, sillä tuskinpa missään on aiemmin samanlaista nähty, mutta Virohan onkin tietotekniikan kärkimaita.

Eesti Rahva Muuseum, Muuseumi tee, Tartto, avoinna ti-su, ma suljettu, bussi 27 Tarton keskustasta kerran tunnissa 1,50 euroa, kävellen puoli tuntia, taksi 5 euroa. www.erm.ee. Pääsymaksu aikuisille 14 euroa. Finnair lentää Tarttoon päivittäin, bussi Tarttoon Tallinnasta 2,5 tuntia.

Teksti ja kuvat Reijo Härkönen

(kuvatekstit)

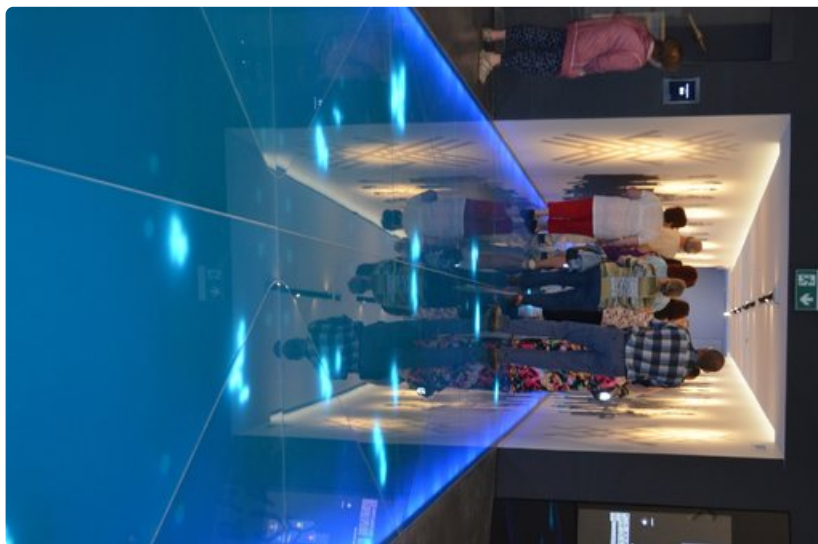
Suomalais-urgilaiseen näyttelyyn kävellään jokea pitkin.

Höyrykone palveli Etelä-Virola.

Museon sisäänkäynti on vaikuttava.

Tätä radiota ja levysoitinta valmistettiin Neuvosto-Latvian Riiassa.

Suomalais-ugrilaisen kulttuurin näyttely pukuineen on laajempi kuin missään.

Suomalais-urgilaiseen näyttelyyn kävellään jokea pitkin.

Museon sisäänkäynti on vaikuttava.

Tätä radiota ja levysoitinta valmistettiin Neuvosto-Latvian Riiassa.

Suomalais-ugrilaisen kulttuurin näyttely pukuineen on laajempi kuin missään.